

ANALÝZA DOPADU RŮZNÝCH TYPŮ MANAGEMENTU NA BIODIVERZITU V OPUŠTĚNÝCH VOJENSKÝCH PROSTORECH

Jiří Reif¹, Petr Chajma², Lenka Dvořáková^{1,3}, Jiří Koptík³, Pavel Marhoul³,
Oldřich Čížek^{2,3}, Tomáš Kadlec²

- 1) Přírodovědecká fakulta UK, Praha
- 2) Fakulta životního prostředí ČZU, Praha
- 3) Beleco, z.s., Praha

Kontakt: jirireif@natur.cuni.cz

Abstrakt

Opuštěné vojenské prostory představují z hlediska biologické rozmanitosti jedinečná území, kde disturbanční režim podmíněný vojenskou činností zvyšoval heterogenitu prostředí i druhovou pestrost. Po odsunu armády a období, kdy byly tyto prostory ponechány převážně svému osudu, se na řadě z nich praktikují různé způsoby managementu s cílem rozmanitost udržet či zvýšit. Různé typy managementu mohou mít ovšem specifický vliv na různé skupiny organismů. Cílem našeho výzkumu bylo tyto různé vlivy otestovat. Zaměřili jsme se na 42 opuštěných vojenských prostorů v Česku, kde jsme provedli inventarizace výskytu cévnatých rostlin, rovnokřídlých, motýlů a ptáků v obdobích 2009-2010 a 2020-2022. Na každém prostoru jsme rozlišovali šest typů managementu (vyřezávání dřevin, ochranná seč a hospodářská seč, ochranná seč a hospodářská pastva a stržení drnu), přičemž u každého typu jsme kvantifikovali jeho prostorové i časové úsilí. Druhové bohatství se u rostlin, rovnokřídlých a mírně i u ptáků mezi obdobími zvýšilo, zatímco u motýlů kleslo. Vyřezávání dřevin se projevilo pozitivně u několika skupin rostlin a rovnokřídlých, zejména u ohrožených druhů. Hospodářská seč měla pozitivní dopad na ohrožené druhy rostlin a ptáky vlhkých biotopů, ovšem negativně ovlivňovala hned několik skupin rovnokřídlých. Zatímco ochranná seč neměla na žádnou skupinu významný vliv, ochranná pastva se ukázala být přínosem pro rovnokřídlé otevřených a suchých biotopů a ptáky lesostepních stanovišť. Hospodářská pastva sice podporovala živinově nenáročnou rostlinu a některé rovnokřídlé, ovšem měla negativní vliv na několik skupin motýlů včetně jejich celkové diverzity. Motýli představovali jediný taxon, který nevykázal pozitivní vztah k žádnému ze zkoumaných typů managementu. Z výsledků vyplývá, že žádný ze zkoumaných typů managementu nelze vyhodnotit jako univerzálně vhodný pro všechny taxony. Vždy je nutné vybrat takový způsob nebo jejich kombinaci, co maximalizuje pozitivní dopad s ohledem na podmínky a konkrétní druhy vyskytující se na dané lokalitě.